

УДК 342.2

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.1.38>

КОНСТИТУЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Лялюк О.Ю.,
*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри державного будівництва,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
ORCID: 0000-0003-1214-0580*

Лялюк О.Ю. Конституційне регулювання децентралізації публічної влади в контексті забезпечення сталого регіонального розвитку.

У статті досліджено децентралізацію публічної влади як ключовий конституційно-правовий механізм реалізації державної регіональної політики в Україні. Обґрунтовано, що децентралізація виступає стратегічним напрямом модернізації системи публічного врядування, спрямованим на перехід від жорстко централізованої моделі управління до гнучкої системи розподілу владних повноважень, відповідальності та ресурсів між різними рівнями публічної влади. Особливу увагу приділено аналізу статті 132 Конституції України як фундаментальної нормативної основи формування регіональної політики, що закріплює принципи єдності й цілісності державної території, поєднання централізації та децентралізації, а також збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних та культурних особливостей.

Розкрито роль принципу субсидіарності у забезпеченні наближення публічних послуг до громадян та формуванні спроможних територіальних громад як первинних суб'єктів місцевого самоврядування. Проаналізовано трансформацію системи публічної влади в умовах децентралізації від ієрархічної до мережевої моделі взаємодії, що передбачає підвищення рівня координації, відповідальності та підзвітності органів державної влади і місцевого самоврядування. Особливо висвітлено значення фінансової децентралізації як передумови економічної самодостатності територіальних громад та інструменту подолання міжрегіональних диспропорцій.

У статті узагальнено міжнародний досвід реалізації державної регіональної політики в умовах децентралізованого врядування та обґрунтовано можливість його адаптації до українських реалій. Наголошено на актуальності децентралізації в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення як чинника підвищення стійкості регіонів і зміцнення національної безпеки. Зроблено висновок, що ефективна децентралізація за умови збереження належних механізмів державного контролю є необхідною передумовою сталого регіонального розвитку та демократизації публічної влади в Україні.

Ключові слова: децентралізація публічної влади, державна регіональна політика, регіональний розвиток, місцеве самоврядування, принцип субсидіарності, фінансова децентралізація, територіальні громади, публічне врядування.

Lialuk O.Y. Constitutional regulation of public authority decentralisation in the context of ensuring sustainable regional development.

The article examines the decentralization of public power as a key constitutional and legal mechanism for implementing state regional policy in Ukraine. It substantiates that decentralization serves as a strategic direction for modernizing the system of public governance, aimed at transitioning from a rigidly centralized model of administration to a flexible system for distributing powers, responsibilities, and resources among different levels of public authority. Particular attention is paid to the analysis of Article 132 of the Constitution of Ukraine as the fundamental normative basis for shaping regional policy, which enshrines the principles of unity and integrity of the state territory, the combination of

centralization and decentralization, as well as balanced socio-economic development of regions with due regard to their historical, economic, environmental, geographical, and cultural characteristics.

The role of the principle of subsidiarity in ensuring the proximity of public services to citizens and in forming capable territorial communities as primary subjects of local self-government is revealed. The transformation of the system of public power under decentralization from a hierarchical to a network-based model of interaction is analyzed, which provides for an increased level of coordination, responsibility, and accountability of state authorities and local self-government bodies. Special attention is given to the importance of fiscal decentralization as a prerequisite for the economic self-sufficiency of territorial communities and as a tool for overcoming interregional disparities.

The article summarizes international experience in implementing state regional policy under decentralized governance and substantiates the possibility of its adaptation to Ukrainian realities. Emphasis is placed on the relevance of decentralization under martial law and during post-war recovery as a factor in enhancing regional resilience and strengthening national security. It is concluded that effective decentralization, provided that appropriate mechanisms of state control are preserved, is a necessary prerequisite for sustainable regional development and the democratization of public power in Ukraine.

Key words: decentralization of public power, state regional policy, regional development, local self-government, principle of subsidiarity, fiscal decentralization, territorial communities, public governance.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження конституційно-правових засад децентралізації публічної влади як інструменту регіонального розвитку в Україні зумовлена трансформаційними процесами у системі публічного врядування та необхідністю переосмислення ролі територіальних громад у забезпеченні сталого розвитку держави. Децентралізація в сучасних умовах постає не лише як конституційна та адміністративно-територіальна реформи, а як комплексне конституційно-правове явище, що безпосередньо пов'язане з реалізацією принципів народовладдя, субсидіарності, збалансованого територіального розвитку та ефективного здійснення публічної влади. Саме норми та принципи Конституції України формують базис, у межах якого визначається допустимий обсяг децентралізації, її інституційні межі та правові гарантії автономії місцевого самоврядування.

Особливої наукової значущості ця проблематика набуває в контексті регіональних диспропорцій соціально-економічного розвитку, які історично склалися в Україні та були посилені сучасними безпековими, демографічними й економічними викликами. Децентралізація публічної влади розглядається як інструмент, здатний активізувати внутрішній потенціал регіонів, забезпечити адаптацію публічно-владних рішень до локальних потреб і сприяти підвищенню відповідальності органів місцевого рівня за результати розвитку територій. Водночас відсутність належного конституційно-правового осмислення процесів децентралізації створює ризики фрагментації публічної влади, нерівномірності правозастосування та послаблення єдності публічно-правового простору держави.

Наукове обґрунтування конституційно-правових засад децентралізації як чинника регіонального розвитку є актуальним також з огляду на потребу забезпечення узгодженості між реформою територіальної організації влади, державною регіональною політикою та конституційними принципами унітарної держави. Дослідження цієї теми дозволяє виявити системні зв'язки між конституційними нормами, механізмами реалізації публічної влади та соціально-економічними результатами розвитку регіонів, а також сформулювати теоретико-методологічне підґрунтя для подальшого вдосконалення законодавства і практики його застосування. У цьому сенсі аналіз децентралізації виходить за межі суто галузевого підходу та набуває міждисциплінарного значення, поєднуючи конституційно-правову доктрину з сучасними концепціями регіонального розвитку.

Метою дослідження є комплексне наукове осмислення конституційно-правових засад децентралізації публічної влади як ключового інструменту регіонального розвитку в Україні, спрямованого на поєднання ефективного публічного врядування із забезпеченням самостійності та спроможності територіальних громад. Дослідження має на меті розкрити зміст і значення конституційних принципів поєднання централізації і децентралізації, субсидіарності та територіальної єдності, а також проаналізувати їхній вплив на формування державної регіональної політики, гармонізацію загальнодержавних і локальних інтересів, зменшення міжрегіональних диспропорцій і адаптацію системи публічної влади до сучасних соціально-економічних і безпекових викликів.

Стан опрацювання проблематики. Ступінь наукової розробки зазначеної проблематики є доволі значним. Зокрема, у працях Ю. Андрійчука, Л. Мельничук, С. Романюка децентралізація розглядається як публічно-правова категорія, що впливає на збалансованість регіонального розвитку, тоді як О. Власюк, Н. Дзядзіна, О. Крайник зосереджують увагу на соціально-економічних ефектах і ризиках реформи. Питання адміністративно-територіальних змін і фінансової децентралізації досліджуються в роботах О. Дем'янчук, М. Кнір, І. Цимбалюк, а зарубіжний досвід і інституційні механізми регіонального розвитку аналізуються Л. Пронь та О. Савастєєвою. Водночас, попри наявність значного масиву наукових праць, конституційно-правовий аналіз децентралізації як системного інструменту регіонального розвитку здебільшого має фрагментарний характер, що зумовлює необхідність комплексного дослідження її конституційно-правових засад, механізмів реалізації та впливу на просторову цілісність і розвиток України, зокрема в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Децентралізація публічної влади виступає стратегічним вектором модернізаційних перетворень системи публічного врядування в Україні, що полягає у переході від жорстко централізованої моделі управління до гнучкої системи розподілу повноважень і відповідальності. Цей процес передбачає передачу значної частини функцій, прав на ухвалення публічно владних рішень та ресурсного забезпечення від центральних органів влади до органів локального та регіонального рівнів [1, с. 144-150]. В основі такого реформування лежить принцип субсидіарності, відповідно до якого надання публічних послуг має бути максимально наближеним до безпосереднього споживача [2, с. 77-84]. Така трансформація сприяє формуванню якісно нової парадигми державної регіональної політики, орієнтованої на реальні потреби територіальних громад та забезпечення сталого розвитку регіонів [3, с. 125-132].

Конституційно-правове регулювання регіонального розвитку в Україні ґрунтується на засадах поєднання централізації та децентралізації у здійсненні державної влади [4, с. 1-10]. Відповідно до статті 132 Конституції України територіальний устрій держави ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій [5].

Стаття 132 Конституції України має фундаментальне значення для формування та реалізації державної регіональної політики, оскільки вона закріплює базові конституційні принципи територіальної організації держави, що водночас виступають нормативною рамкою для стратегічних рішень у сфері регіонального розвитку. Закріплення єдності та цілісності території держави визначає імператив збереження унітарного характеру України та унеможливорює фрагментарний або асиметричний підхід до розвитку окремих регіонів, який міг би поставити під загрозу загальнодержавну інтеграцію. У цьому контексті державна регіональна політика постає не як сукупність ізольованих заходів підтримки територій, а як системна діяльність, спрямована на гармонізацію просторового розвитку в межах єдиного конституційного простору.

Особливе значення для регіональної політики має конституційно визначене поєднання централізації та децентралізації у здійсненні державної влади. Цей принцип задає методологічний баланс між необхідністю збереження ефективного публічного врядування та потребою врахування регіональної специфіки у прийнятті публічно-владних рішень. У площині державної регіональної політики це означає, що держава зобов'язана одночасно забезпечувати єдині стандарти соціально-економічного розвитку і створювати умови для самостійності регіонів у визначенні пріоритетів власного розвитку. Таким чином, стаття 132 Конституції України виконує роль конституційного орієнтира, який стримує як надмірну концентрацію повноважень у центрі, так і деструктивну фрагментацію публічної влади на місцях.

Не менш вагомим є положення статті 132 Конституції України щодо врахування історичних, економічних, екологічних, географічних особливостей, а також етнічних і культурних традицій регіонів. Це надає державній регіональній політиці виразного диференційованого характеру, орієнтованого на реальні потреби територій, а не на формально уніфіковані показники розвитку. Конституційне закріплення такої вимоги підносить регіональну політику до рівня інструменту забезпечення соціальної справедливості та збалансованого розвитку, покладаючи на державу обов'язок мінімізувати міжрегіональні диспропорції. У підсумку стаття 132 Конституції України виступає не лише декларативною нормою, а й концептуальною основою державної регіональної

політики, що поєднує правову визначеність, управлінську гнучкість та стратегічну спрямованість на довгострокову цілісність і стабільність держави.

У цьому контексті децентралізація виступає механізмом реалізації конституційних гарантій місцевого самоврядування, забезпечуючи право територіальних громад самостійно вирішувати питання місцевого значення. Це зумовлює необхідність чіткого структурного та функціонального розмежування владних повноважень між центром і регіонами з метою гармонізації загальнодержавних і локальних інтересів [6, с. 27-31].

Вплив децентралізації на конституційно-правове регулювання проявляється у трансформації системи публічної влади від моделі вертикального підпорядкування до мережевої моделі взаємодії. Традиційна система публічного врядування, що базувалася на жорсткій ієрархії, поступово замінюється моделлю спільної відповідальності публічних інституцій на всіх рівнях влади [7, с. 11-18]. Конституційні положення щодо децентралізації передбачають існування двох взаємопов'язаних систем – державної влади та влади місцевого самоврядування. Такий дуалізм вимагає вдосконалення інституційного забезпечення регіонального розвитку та запровадження інноваційних механізмів координації діяльності різних гілок влади з метою досягнення цілей сталого зростання [6, с. 27-31].

Конституційна та адміністративно-територіальна реформи, що супроводжує процес децентралізації, спрямовані на формування самодостатніх територіальних одиниць шляхом укрупнення територіальних громад [8, с. 117-124]. Конституція України визначає систему адміністративно-територіального устрою, яка включає Автономну Республіку Крим, області, райони, міста, селища та села [5]. Водночас децентралізація вносить корективи в традиційне розуміння цієї системи, акцентуючи увагу на формуванні спроможних об'єднаних територіальних громад як первинного суб'єкта місцевого самоврядування [9, с. 7-11]. Новий територіальний устрій має стати основою для надання якісних і доступних публічних послуг, що відповідає європейським стандартам врядування та принципам демократизації суспільних відносин.

Муніципально-правові відносини в умовах децентралізації набувають нового змісту, за якого територіальні громади визнаються основними носіями функцій і повноважень публічної влади на місцях. Це трансформує не лише механізм здійснення влади, а й політичну систему суспільства загалом, наближаючи її до принципів прямого народовладдя [10, с. 5 18].

Особливе значення в системі конституційного регулювання має фінансова децентралізація, яка є запорукою фінансової самодостатності органів місцевого самоврядування. Вона передбачає наділення регіонів і територіальних громад стабільними джерелами доходів, а також правом самостійно ухвалювати рішення щодо використання бюджетних коштів. Фінансова автономія стимулює органи місцевої влади до активізації підприємницької ініціативи, залучення інвестицій та ефективного управління власним ресурсним потенціалом [11, с. 10-18]. Водночас конституційні засади передбачають збереження певного рівня централізованого перерозподілу ресурсів з метою забезпечення горизонтального фінансового вирівнювання та підтримки менш розвинених територій.

Управління регіональним розвитком у децентралізованих умовах ґрунтується на застосуванні стратегічного планування та інноваційних інституційних механізмів. Важливим інструментом реалізації такої політики є Державний фонд регіонального розвитку, який через механізми конкурсного відбору забезпечує фінансування проєктів, що мають стратегічне значення для розвитку територій [12, с. 47-52]. Це сприяє переходу від політики пасивного дотування до стимулювання саморозвитку регіонів на основі використання їх унікальних конкурентних переваг. Конституційно-правове регулювання має формувати належні рамки для такої діяльності, забезпечуючи прозорість і підзвітність використання публічних ресурсів.

В умовах воєнного стану децентралізація публічної влади продемонструвала свою виняткову роль як чинник підвищення стійкості регіонів до масштабних кризових викликів. Наділення органів місцевого самоврядування розширеними повноваженнями та фінансово-матеріальними ресурсами дало змогу оперативно вирішувати питання евакуації населення, розміщення внутрішньо переміщених осіб і відновлення критичної інфраструктури. Взаємодія між військовими адміністраціями та органами місцевого самоврядування стала новим викликом для конституційно-правового регулювання, що потребує гнучких публічно-владних рішень. Досвід війни підтвердив життєздатність децентралізованої моделі як фундаменту забезпечення національної безпеки на локальному рівні [4, с. 1-10].

Процес імплементації європейських стандартів врядування вимагає постійної адаптації національного законодавства до норм Європейського Союзу. Ратифікація міжнародно-правових актів у сфері місцевої демократії стала орієнтиром для конституційних змін в Україні. Децентралізація розглядається як інструмент інтеграції України до європейського політичного та правового простору, що сприяє демократизації суспільних відносин [10, с. 5-18]. Це передбачає не лише трансформацію владних структур, а й формування нової культури взаємодії між державою, бізнесом і громадянським суспільством на засадах партнерства.

Водночас, попри значні досягнення, децентралізація супроводжується ризиками посилення регіональних диспропорцій та концентрації влади в руках місцевих еліт. Недостатній рівень професійної підготовки публічних службовців на місцях і корупційні виклики зумовлюють необхідність збереження ефективних механізмів державного контролю. Конституційне регулювання має запобігати зростанню міжрегіональної нерівності шляхом удосконалення процедур фінансового вирівнювання та підтримки депресивних територій. Лише збалансоване поєднання децентралізації повноважень із централізацією наглядових функцій здатне забезпечити стабільність національної економіки та територіальну цілісність держави [1, с. 144-150].

Світовий досвід реалізації державної регіональної політики в умовах децентралізації свідчить, що перехід до децентралізованого врядування є фундаментальним принципом модернізації систем публічного врядування. Для багатьох розвинених країн децентралізація стала ефективним інструментом підвищення якості надання публічних послуг, подолання макроекономічної нестабільності та стимулювання економічного зростання. Аналіз зарубіжних моделей засвідчує, що успішність реформ значною мірою залежить від оптимального балансу між централізацією стратегічних функцій і наділенням регіональних структур реальною автономією [11, с. 10-18].

Для України особливу цінність становить досвід Республіки Польща, який вважається одним із найбільш результативних прикладів трансформації системи публічного врядування. Польська реформа ґрунтувалася на ухваленні комплексу законодавчих актів, спрямованих на розширення прав територіальних громад і мінімізацію втручання державної адміністрації у місцеві справи. Децентралізація в Польщі зумовила суттєві зміни у системі публічних фінансів і сприяла розвитку місцевих ринків. Важливим результатом реформи стало також створення агенцій регіонального розвитку на національному та місцевому рівнях, що забезпечило ефективне залучення інвестицій [13].

У Французькій Республіці децентралізація забезпечила чіткий розподіл компетенцій, за якого центральна влада зосереджується на загальнонаціональних питаннях, а переважна частина повноважень передається на місцевий рівень. Французька модель активно використовує механізми міжкомунального співробітництва та формування метропольних структур навколо великих міст з метою максимізації економічних вигід від агломераційного ефекту [11, с. 10-18]. Такий підхід дозволяє ефективно враховувати особливості концентрації населення й капіталу в урбанізованих просторах. Важливим складником цієї моделі є також наближення публічних послуг до громадян через розгалужену мережу сервісних центрів.

Досвід Федеративної Республіки Німеччина демонструє переваги наділення територіальних громад широкими повноваженнями щодо вирішення локальних питань [13]. Державна підтримка в Німеччині спрямовується передусім на розвиток депресивних та економічно слабких регіонів з метою активізації інвестиційної діяльності та створення конкурентоспроможних підприємств. Система регіонального управління підтримується діяльністю численних консультативних, експертних і науково-дослідних установ.

У Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії розвиток місцевого самоврядування здійснюється, зокрема, через активне налагодження транснаціональних зв'язків з іншими країнами Європейського Союзу [13]. Управління на місцевому рівні реалізується через систему спеціалізованих комітетів, відповідальних за фінанси, освіту та соціальну сферу. Особливістю британської моделі є впровадження «соціальних зон дії» на засадах державно-приватного партнерства, що свідчить про поступовий перехід держави від прямого управління до регуляторних функцій.

Північні країни, зокрема Королівство Данія та Фінляндська Республіка, обрали шлях зміцнення муніципального рівня шляхом укрупнення територіальних громад. У Данії після реформи 2007 року громади отримали стабільні джерела доходів, серед яких домінує прибутковий податок з громадян. Фінляндія активно використовує механізми міжмуніципального співробітництва для спільного надання публічних послуг, що дозволяє досягати ефекту економії на масштабах. Така стратегія забезпечує високий рівень якості життя навіть у малих населених пунктах [14, с. 84-90].

У країнах Центральної та Східної Європи, зокрема в Чеській Республіці та Угорщині, регіональний розвиток стимулюється шляхом надання субсидій, податкових пільг і пільгових кредитів для підтримки місцевого бізнесу. У Чехії координацію програм соціально-економічного розвитку здійснюють спеціалізовані агенції регіонального розвитку. Угорська модель акцентує увагу на стимулюванні регіональних ініціатив і використанні внутрішнього потенціалу сільських територій. Словацька Республіка продемонструвала ефективність бюджетної децентралізації, за якої фінансова база була передана на місцевий рівень одночасно з відповідними повноваженнями [13].

Загальносвітовою тенденцією є перехід від політики пасивного дотування до стимулювання саморозвитку територій, що передбачає орієнтацію на внутрішні ресурси, використання інноваційного потенціалу та розвиток людського капіталу. У межах стратегії «Європа 2020» Європейський Союз визначає інклюзивне зростання як пріоритетний напрям, що вимагає модернізації ринків праці та подолання регіональних диспропорцій [15, с. 97-102]. Економічна спроможність територій у децентралізованих системах безпосередньо пов'язана з їх здатністю створювати робочі місця та залучати приватний капітал.

Висновки. Отже, децентралізація публічної влади постає визначальним чинником трансформації України в сучасну правову та демократичну державу, орієнтовану на подолання просторових диспропорцій і забезпечення збалансованого регіонального розвитку. Її впровадження сприяє гармонізації конституційно-правового регулювання з актуальними суспільними запитами та реальними потребами територіальних громад, підвищуючи ефективність публічного врядування і рівень участі громадян у вирішенні питань місцевого значення. В умовах повоєнного відновлення децентралізована модель публічного врядування набуває особливої ваги, оскільки створює інституційні передумови для залучення інвестицій, реалізації людиноцентричних стратегій розвитку та зміцнення фінансової самодостатності територіальних громад, що є необхідною умовою сталого соціально-економічного зростання держави загалом.

Узагальнення міжнародного досвіду свідчить, що децентралізація є ефективним інструментом регіонального розвитку та зміцнення демократичних інститутів за умови системного й послідовного її впровадження. Ключовим чинником успішності таких реформ виступає поєднання розширення повноважень органів місцевого самоврядування з передачею адекватних фінансових ресурсів і запровадженням дієвих механізмів відповідальності та підзвітності. Використання кращих зарубіжних практик дозволяє інтегрувати принципи належного врядування у національну модель організації публічної влади, забезпечуючи гармонійний розвиток усіх регіонів і трансформацію України у простір рівних можливостей, де кожна територіальна громада виступає повноцінним і спроможним суб'єктом економічних та суспільних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андрійчук Ю.М. Децентралізація та збалансованість публічного управління регіональним і місцевим розвитком: питання теорії. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2019. № 2. С. 144-150. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2019_2_17.
2. Мельничук Л.М. Принцип децентралізації влади як ключовий вектор модернізаційних перетворень у системі державного управління соціальним розвитком регіонів. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 7 8. С. 77-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2015_7-8_12.
3. Цимбалюк І.О. Концептуальні засади інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації. *Інноваційна економіка*. 2019. № 5 6. С. 125-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2019_5-6_18.
4. Кулініч О.В. Вплив децентралізації влади на регіональний розвиток України в умовах воєнного стану / О.В. Кулініч, О.В. Попов/. *Філософія та управління*. 2024. № 1. С. 1-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/phgo_2024_1_3.
5. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Голос України*. 1996. 13 лип. №128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Дзядзіна Н.М. Вплив децентралізації на сучасні процеси регіонального розвитку. *Економіка та держава. Серія: Державне управління*. 2019. № 3. С. 27-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eddu_2019_3_9.

7. Кнір М.О. Бюджетна децентралізація та її вплив на соціально-економічний розвиток регіонів України / М.О. Кнір, В.А. Делас, Н.А. Будник/. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2020. Вип. 5. С. 11-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2020_5_4.
8. Дем'янчук О.І. Сутнісні характеристики та формування адміністративно-територіальних одиниць у контексті децентралізації регіонального розвитку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. 2018. № 9. С. 117-124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2018_9_21.
9. Крайник О.П. Напрями реалізації державної політики регіонального та місцевого економічного розвитку в умовах децентралізації. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 21. С. 7-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2022_21_3.
10. Власюк О.С. Шляхом децентралізації: виклики, ризики та пріоритети реформування регіонального розвитку в Україні. *Регіональна економіка*. 2015. № 1. С. 5-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regek_2015_1_3.
11. Романюк С.А. Регіональний розвиток і децентралізація: теоретичні та практичні аспекти. *Регіональна економіка*. 2016. № 3. С. 10-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regek_2016_3_4.
12. Савастєєва О.М. Модель забезпечення регіонального розвитку в умовах децентралізації. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1(2). С. 47-52. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_1\(2\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_1(2)_10).
13. Пронь Л.М. Публічне управління інвестиційним розвитком регіону в умовах децентралізації: зарубіжний досвід. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2023_5_19.
14. Пустовіт А. Децентралізація як шанс держави підняти сталий розвиток регіонів або країна без периферій. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 1. С. 84-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gev_2020_1_12.
15. Цимбалюк І.О. Механізм управління інклюзивним розвитком регіону в умовах фінансової децентралізації. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 6.1 2. С. 97-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_6.

Дата першого надходження рукопису до видання: 06.02.2026

Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації: 05.03.2026

© Лялюк О.Ю., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0